

Obsah

I.

HISTORICKÝ EXKURZ DO NOVODOBÝCH DĚJIN „BYZANTSKÉHO COMMONWEALTHU“	15
1. PATRIARCHÁLNÍ A AUTOKEFÁLNÍ CÍRKVE BYZANTSKÉ TRADICE	17
Byzantské dědictví ve vztahu ke státní moci	18
Pravoslavná spiritualita a národnostní otázka	23
Spiritualita církve trpící a pronásledované vs. kolaborující	27
2. PŘÍTOMNOST VÝCHODOSLOVANSKÝCH KŘESŤANŮ V ČESKÉ REPUBLICE	34
Ukrajinská migrace a její religiozita v České republice	34
Ruská migrace a její religiozita v České republice	40

II.

MYSTICKÁ TEOLOGIE VÝCHODOSLOVANSKÝCH KŘESŤANŮ	45
1. MISIE CYRILA A METODĚJE V RELIGIONISTICKO-SPIRITUÁLNÍM VÝZNAMU	49
2. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY MYSTICKÉ TEOLOGIE VÝCHODOSLOVANSKÝCH KŘESŤANŮ	59
Katabatický rozměr mystické teologie (katafatická teologie)	62
SOFILOGIE: GNOTICKO-SAPIENCIÁLNÍ ROZMĚR VÝCHODOKŘESŤANSKÉ MYSTIKY	62
Prameny sofiologie v židokřesťanské tradici	63
Vývoj sofiologického poznání u Vladimíra Solovjova	66
Rozvinutí sofiologie v díle Pavla Florenského a Sergeje Bulgakova	71
<i>Boží Trojice ve vztahu k Boží Moudrosti</i>	73
<i>Církev jako Božská i stvořená Sofie</i>	75
<i>Boborodička a Boží Sofie</i>	77
ROZVINUTÍ TEOLOGICKÝCH VÝCHODISEK	78
Trinitární východiska východokřesťanské mystiky (Rubljova Ikona Trojice)	78

<i>Odevzdání se do Otcovy ohnivé lásky</i>	82
<i>Přilnutí k obětavé boholidské lásce Ježíše Krista</i>	83
<i>Proměnění extatickou láskou Ducha svatého</i>	86
<i>Trojčinní spiritualita Božské liturgie sv. Jana Zlatoústého</i>	88
Ekleziální východiska	90
Antropologická východiska	93
<i>Biblické předpoklady pro teologickou antropologii</i>	93
<i>Filosofické předpoklady pro teologickou antropologii</i>	95
BOHORODIČKA: KŘESŤANSKÝ IDEÁL SVATOSTI (IKONA BOHORODIČKY VLADIMIRSKÉ)	98
Diabatický rozměr mystické teologie (apofatická teologie)	103
BOŽSKÁ LITURGIE: SLAVENÍ BOŽSKO-LIDSKÉHO VZTAHU	104
Kosmická symbolika chrámů a duch ikonostasu	105
Liturgie tajemně zpřítomňující „nové nebe a novou zemi“	109
<i>Stručný průběh Božské liturgie sv. Jana Zlatoústého</i>	109
<i>Boží slovo v liturgickém životě</i>	112
<i>Fenomenologie liturgické modlitby</i>	114
Mystický rozměr slavení svátostí – svatých tajin	117
ASKETICKÝ BOJ SE ZLÝM JAKO SVĚDECTVÍ TEOLOGÁLNÍHO ŽIVOTA	129
Teologická analýza působení zla a Zlého	130
Boj se Zlým a duchovní rozlišování (Ikona svatého Jirí)	135
Modlitba <i>Otčenáš</i> jako cesta boje s Pokušitelem	139
CHARISMATICKÁ POVOLÁNÍ KE SLUŽBĚ	142
Charitativní služba jako projev liturgicko-mystického života ve světě	143
Povolání ke službě v politicko-ekonomické sféře	144
Ikonopisectví jakožto služba božským uměním	148
<i>Stručný nástin ikonopisecké tradice</i>	149
<i>Ikonopisectví: mystické „okno“ i „dveře“ k neviditelnému světu</i>	150
Starectví jako charisma služby duchovního vedení	155
<i>Románová postava starce Zosimy: význam pokání i veselosti srdce</i>	157
<i>Dobrotivost, mírnost a průběh zpovědi u otce Isidora</i>	162
<i>Charisma kardiognoze u starců poustevny Optina Pustiň</i>	165
VÝCHODOKŘESŤANSKÁ MYSTIKA „TÁBORSKÉHO SVĚTLA“	168

Anabatický rozměr mystické teologie (analogická teologie)	175
DUCHOVNÍ ROZVOJ OSOBNOSTI „ZBOŽŠTĚNÍM“ BOŽSKÝMI ENERGIEMI	175
PARADIGMATICKÝ ROZVOJ ŽIVOTA „MODLITBY SRDCE“	180
Hesychastická modlitba jako odkaz patristické spirituality	182
Obsah knihy <i>Upřímná vyprávění poutníka svému duchovnímu otci</i>	184
Vzývání „Ježíšova jména“ a prosba o milosrdenství	185
Psychosomatická metoda hesychastů v dialogu spiritualit	188
Nebezpečí při praktikování „hesychastické modlitby“	190
 ZÁVĚREM: KRÁSA SPASÍ SVĚT	 192

III.

KATOLICKO-PRAVOSLAVNÝ DIALOG VE SVĚTLE UNIVERZÁLNÍ CÍRKVE	197
 1. MYSTICKÁ VIZE JEDNOTY CÍRKVE U VÝCHODOSLOVANSKÝCH KŘESŤANŮ	 199
2. VÝVOJ A PERSPEKTIVY KATOLICKO-PRAVOSLAVNÉHO DIALOGU	205
 Summary	 213
Literatura	215
<i>Pramenná</i>	215
<i>Sekundární</i>	217
<i>Články autora, které tematicky předcházejí této monografii</i>	222
<i>Internetové zdroje</i>	223
Rejstřík	225
O autorovi	229